

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

16 septembrie 2015*

„Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru — Regulamentul (CE) nr. 883/2004 —
Articolul 7 — Articolul 21 — Prestație de boală — Alocație pentru îngrijire, alocație pentru asistență și
alocație pentru compensarea costurilor excesive — Clauză de reședință”

În cauza C-433/13,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 258
TFUE, introdusă la 31 iulie 2013,

Comisia Europeană, reprezentată de A. Tokár, de D. Martin și de F. Schatz, în calitate de agenți, cu
domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

Republicii Slovace, reprezentată de B. Ricziová, în calitate de agent,

pârâtă,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnii S. Rodin, A. Borg Barthet și E. Levits
(raportor) și doamna M. Berger, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin cererea introductivă, Comisia Europeană solicită Curții să constate că, prin refuzul acordării în favoarea beneficiarilor cu reședința într-un alt stat membru decât Republica Slovacă a alocațiilor pentru îngrijire, pentru asistență și pentru compensarea costurilor suplimentare, prevăzute de Legea

* Limba de procedură: slovacă.

nr. 447/2008 privind alocațiile acordate în compensarea unui handicap grav, de modificare și de completare a anumitor legi, cu modificările ulterioare (denumită în continuare „Legea nr. 47/2008”), Republica Slovacă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 48 TFUE, precum și al articolelor 7 și 21 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 166, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 82), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 988/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 (JO L 284, p. 43, denumit în continuare „Regulamentul nr. 883/2004”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 2 Considerentul (16) al Regulamentului nr. 883/2004 are următorul cuprins:

„În interiorul Comunității, nu există în principiu nici o justificare pentru ca drepturile de securitate socială să depindă de locul de reședință al persoanei în cauză. Cu toate acestea, în anumite cazuri, în special în ceea ce privește prestațiile speciale ce au legătură cu mediul economic și social al persoanei în cauză, locul de reședință poate fi luat în considerare.”

- 3 Considerentul (37) al acestui regulament are următorul cuprins:

„În conformitate cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție, dispozițiile care derogă de la principiul exportabilității prestațiilor de securitate socială trebuie să fie interpretate limitativ. Acest lucru înseamnă că dispozițiile respective se pot aplica doar în cazul prestațiilor care îndeplinesc condițiile precizate. Prin urmare, capitolul 9 de la titlul III din prezentul regulament se aplică doar în cazul prestațiilor enumerate în anexa X la prezentul regulament, care sunt totodată speciale și de tip necontributiv.”

- 4 Articolul 3 din regulamentul menționat, intitulat „Domeniul de aplicare material”, prevede:

„(1) Prezentul regulament se aplică tuturor legislațiilor referitoare la ramurile de securitate socială privind:

(a) prestațiile de boală;

[...]

(2) Cu excepția cazului în care anexa XI prevede altfel, prezentul regulament se aplică regimurilor de securitate socială generale și speciale, de tip contributiv sau necontributiv, precum și regimurilor referitoare la obligațiile unui angajator sau armator.

(3) Prezentul regulament se aplică și în cazul prestațiilor speciale în numerar, de tip necontributiv, prevăzute la articolul 70.

[...]

(5) Prezentul regulament nu se aplică:

(a) asistenței sociale sau medicale;

[...]”

- 5 Potrivit articolului 7 din Regulamentul nr. 883/2004, intitulat „Eliminarea clauzelor de rezidență”:

„Cu excepția cazului în care prezentul regulament prevede altfel, prestațiile în numerar care se plătesc în temeiul legislației unuia sau mai multor state membre sau al prezentului regulament nu pot face obiectul nici unei reduceri, modificări, suspendări, retrageri sau confiscări în temeiul faptului că beneficiarul sau membrii familiei acestuia sunt rezidenți într-un stat membru, altul decât cel în care este situată instituția responsabilă de furnizarea prestației.”

- 6 Articolul 21 din acest regulament, intitulat „Prestațiile în numerar”, prevede:

„(1) Persoana asigurată și membrii familiei sale care își au reședința sau au drept de ședere într-un alt stat membru decât statul membru competent beneficiază de prestații în numerar acordate de instituția competentă în temeiul legislației pe care o aplică. Cu toate acestea, în cadrul unui acord între instituția competentă și instituția de la locul de reședință sau de ședere, aceste prestații pot fi acordate de către instituția de la locul de reședință sau de ședere în numele instituției competente, în conformitate cu legislația statului membru competent.

[...]”

- 7 Articolul 70 din regulamentul menționat prevede:

„[...]”

(2) În sensul prezentului capitol, «prestații speciale în numerar de tip necontributiv» înseamnă prestații:

(a) care sunt destinate să furnizeze:

- (i) o acoperire suplimentară, de substituție sau ancilară împotriva riscurilor acoperite de ramurile de securitate socială prevăzute la articolul 3 alineatul (1), care garantează persoanelor în cauză un venit minim de subzistență, avându-se în vedere situația economică și socială din statul membru în cauză;
- (ii) exclusiv protecție specială pentru persoane cu handicap, în strânsă legătură cu mediul social al acestor persoane din statul membru în cauză

și

(b) în cazul în care finanțarea provine exclusiv din contribuții fiscale obligatorii destinate acoperirii cheltuielilor publice generale și condițiile pentru atribuirea și calcularea prestațiilor nu depind de vreo contribuție din partea beneficiarului acestora. Cu toate acestea, prestațiile furnizate ca supliment al unei prestații de tip contributiv nu se consideră prestații de tip contributiv exclusiv din acest motiv

și

(c) sunt enumerate în anexa X.

(3) Articolul 7 și celelalte capitole din prezentul titlu nu se aplică prestațiilor prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol.”

Dreptul slovac

8 Articolul 1 din Legea nr. 447/2008, intitulat „Obiectul”, prevede:

„(1) Prezenta lege organizează raporturile juridice privind acordarea alocațiilor destinate să compenseze consecințele sociale ale unui handicap grav; [...] și urmărește să aprecieze necesitatea unei îngrijiri specifice în conformitate cu reglementarea specială.

(2) Obiectivul organizării raporturilor juridice menționate la alineatul 1 este de a contribui la integrarea socială a persoanelor cu handicap grav, prin participarea lor activă și cu respectarea demnității umane, în condițiile și în domeniile definite de prezenta lege.”

9 Potrivit articolului 3 alineatul 1 din legea menționată:

„Participanții la raporturile juridice vizate de prezenta lege sunt

a) persoana fizică

1. cetățean al Republicii Slovace cu domiciliul fix sau temporar pe teritoriul slovac, în conformitate cu reglementarea specială, sau
2. cetățean străin, resortisant al unui stat membru al Uniunii Europene, resortisant al unui stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European sau resortisant al Confederației Elvețiene (denumit în continuare «Spațiul Economic European»), care este înregistrat cu domiciliul fix pe teritoriul slovac, în conformitate cu reglementarea specială, și care lucrează sau studiază într-o unitate școlară recunoscută de stat pe teritoriul slovac sau
3. cetățean străin, resortisant al unui stat din Spațiul Economic European și care este înregistrat cu domiciliul fix pe durată nedeterminată pe teritoriul slovac, în conformitate cu reglementarea specială, sau
4. membru al familiei unui cetățean vizat la punctul 2 și care este autorizat să aibă domiciliul fix pe teritoriul slovac sau
5. cetățean străin, membru al familiei unui cetățean slovac cu domiciliul fix pe teritoriul slovac, care este autorizat să aibă domiciliul fix pe teritoriul slovac, în conformitate cu reglementarea specială, sau
6. cetățean străin, neresortisant al unui stat din Spațiul Economic European, al cărui drept la o compensație este garantat de o convenție internațională la care Republica Slovacă este parte și care este publicată în Repertoriul de legi al Republicii Slovace sau
7. cetățean străin care beneficiază de dreptul de azil în conformitate cu reglementarea specială,

[...]”

10 Articolul 10 alineatul 1 din legea menționată prevede că „[e]xpertiza în vederea compensării [consecințelor sociale ale unui handicap grav, denumită în continuare «compensare»] și a obținerii unei atestări a handicapului [...] constă într-o expertiză medicală și într-o expertiză socială.”

- 11 Potrivit articolului 11 alineatul 11 din Legea nr. 447/2008, „[e]xpertiza medicală se încheie cu un aviz medical, care conține gradul de alterare a funcțiilor, constatarea că persoana în cauză prezintă un handicap grav, concluziile referitoare la diferite tipuri de dependență ale persoanei cu handicap grav, menționate la articolul 14, și termenul de reexaminare a stării de sănătate, cu excepția unor dispoziții contrare ale prezentei legi [...]”.
- 12 Articolul 13 din legea menționată reglementează activitatea de evaluare socială care cuprinde evaluarea competențelor individuale ale persoanei cu handicap grav, evaluarea mediului familial și a ambientului acesteia, inclusiv evaluarea sistemelor de transport și a condițiilor de locuire, în special accesibilitatea în clădirile publice.
- 13 Articolul 14 din legea menționată enumeră tipurile de dependență ale persoanei cu handicap grav în vederea compensării. Acest articol stabilește condițiile în care o persoană cu handicap grav este considerată dependentă de un ajutor furnizat de o altă persoană fizică, precizând în special condițiile în care o persoană cu handicap grav este dependentă de asistență personală, de îngrijire, de un dispozitiv, de adaptările dispozitivului, de un aparat pentru ridicare, de dotările unui autovehicul personal, de adaptările locuinței, ale casei sau ale garajului, de transportul individual cu autovehicul personal, de o compensare a costurilor suplimentare generate de un regim alimentar special sau de o igienă specială sau legate de uzura îmbrăcăminte, a lenjeriei, a încălțămintei și a mobilierului, precum și de un însoțitor.
- 14 Potrivit articolului 15 din Legea nr. 447/2008, intitulat „Expertiza complexă”:
- „(1) Pe baza expertizei medicale menționate la articolul 11 alineatul 11 și a concluziilor expertizei sociale menționate la articolul 13 alineatul 9, autoritatea competentă elaborează, în vederea compensării, o expertiză complexă care cuprinde următoarele elemente:
- a) gradul de alterare a funcțiilor,
  - b) constatarea că persoana în cauză prezintă un handicap grav,
  - c) consecințele sociale ale handicapului grav în toate domeniile vizate de compensare,
  - d) o propunere în ceea ce privește tipul de alocație care trebuie acordată cu titlu de compensare,
  - e) constatarea, dacă este cazul, că persoana cu handicap grav este dependentă de un însoțitor,
  - f) constatarea, dacă este cazul, că persoana cu handicap grav este dependentă de transportul individual cu un autovehicul personal sau este afectată de orbire parțială sau de orbire totală la ambii ochi,
  - g) termenul de reexaminare a stării de sănătate, dacă este stabilit de medicul expert,
  - h) justificarea expertizei complexe.
- (2) Dacă persoana cu handicap grav este dependentă de ajutorul furnizat de o altă persoană sub forma asistenței personale, expertiza complexă cuprinde de asemenea o indicație, exprimată în numărul de ore, a întinderii asistenței personale de care depinde persoana cu handicap grav pentru fiecare activitate enumerată în anexa 4.
- [...]”
- 15 Articolul 18 din legea menționată prevede dispozițiile privind examinarea și stabilirea veniturilor și a patrimoniului persoanelor cu handicap grav în vederea acordării alocațiilor cu titlu de compensare.

16 Articolul 20 din respectiva lege, care reglementează asistența personală, prevede:

„(1) Asistența personală reprezintă ajutorul acordat unei persoane cu handicap grav pentru realizarea activităților enumerate în anexa 4. Acest ajutor este furnizat de un/o asistent/ă personal/ă.

(2) Asistența personală are drept scop să mobilizeze persoanele cu handicap grav, să contribuie la integrarea lor socială și la autonomia acestora, să le ofere posibilitatea de a lua decizii și de a influența dinamica familială și să le ajute la desfășurarea activităților profesionale, de formare și de petrecere a timpului liber.”

17 Potrivit articolului 21 din Legea nr. 447/2008 privind examinarea întinderii asistenței personale:

„(1) Întinderea asistenței personale se determină în funcție de activitățile enumerate în anexa 4 pe care persoana cu handicap grav nu este aptă să le realizeze singură și de numărul de ore necesare pentru realizarea acestora.

[...]

(3) Totalul orelor de asistență personală nu cuprinde orele de asistență personală în care persoana cu handicap grav beneficiază de asistență la domiciliu zilnic sau săptămânal. Persoanei cu handicap grav care beneficiază de asistență la domiciliu anuală i se poate propune o asistență personală sub forma însoțirii către o unitate școlară, dacă această unitate nu este situată în spațiile serviciilor sociale sau în spațiile serviciilor de protecție socio-juridică a copiilor și de curatelă socială.

[...]”

18 Articolul 22 din legea menționată reglementează alocația pentru asistență personală astfel:

„(1) Persoana cu handicap grav care, în urma unei expertize complexe realizate conform articolului 15 alineatul 1, este declarată dependentă de asistență personală poate beneficia de alocație în acest scop dacă asistența personală este furnizată pentru activitățile enumerate în anexa 4.

[...]

(7) Alocația pentru asistență personală se plătește într-un quantum care corespunde întinderii asistenței personale pentru un an exprimat în euro. Quantumul acestei alocații se reduce din majorarea pensiei pentru incapacitate plătite pentru întregul an calendaristic.

[...]

(9) Dacă veniturile persoanei cu handicap grav sunt mai mari decât de patru ori venitul minim de subzistență pentru o persoană majoră [...], quantumul reprezentând de patru ori venitul minim de subzistență pentru o persoană majoră [...] se scade din veniturile persoanei cu handicap grav. Dacă rezultatul acestei scăderi este mai mic decât quantumul care corespunde întinderii asistenței personale exprimat în euro, quantumul alocației pentru asistență personală va fi egal cu această diferență. Dacă diferența dintre veniturile persoanei cu handicap grav și quantumul reprezentând de patru ori venitul minim de subzistență pentru o persoană majoră [...] este mai mare decât quantumul care corespunde întinderii asistenței personale exprimat în euro, alocația pentru asistență personală nu se acordă; alineatele 7 și 8 se aplică *mutatis mutandis*.

(10) Tariful pe oră pentru asistență personală în vederea calculării quantumului alocației echivalează cu 1,39 % din venitul minim de subzistență pentru o persoană majoră [...].

(11) Alocația pentru asistență personală se plătește lunar după prezentarea unei evidențe a orelor de asistență personală prestate în cursul lunii anterioare.

(12) Alocația pentru asistență personală se plătește persoanei cu handicap grav sau, cu acordul scris al respectivei persoane, unei agenții de asistență personală, dacă persoana cu handicap grav a încheiat o convenție de ajutor cu această agenție pentru executarea unor acte administrative care prevede, printre altele, remunerarea unui/unei asistent/e personal/e.

[...]”

19 Articolul 23 din legea menționată prevede, la alineatele 9 și 10, că persoana cu handicap grav are obligația de a prezenta lunar autorității competente o evidență a numărului de ore de asistență personală efectuate în vederea facturării lor, precum și o confirmare a remunerației plătite lunar unui/unei asistent/e personal/e.

20 Articolul 38 din Legea nr. 447/2008, privind alocația pentru compensarea costurilor suplimentare, prevede:

„(1) Persoana cu handicap grav care, în urma unei expertize complexe realizate conform articolului 15 alineatul 1 este declarată dependentă de o compensare a costurilor suplimentare poate, în lipsa unor dispoziții contrare din prezenta lege, să beneficieze de o alocație pentru costurile suplimentare

a) generate de regimul alimentar special;

b) legate

1. de igiena specifică sau de uzura îmbrăcăminte, a lenjeriei, a încălțăminte și a mobilierului,
2. de întreținerea unui autovehicul personal,
3. de întreținerea unui câine special dresat.

(2) Dependența se examinează separat în raport cu fiecare dintre motivele care dau naștere la costuri suplimentare enumerate la alineatul 1.

[...]

(4) Cuantumul alocației lunare pentru compensarea costurilor suplimentare pentru regimul alimentar special este echivalent cu:

- a) 18,56 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...] pentru patologiile și tulburările enumerate în anexa 5 primul grup;
- b) 9,28 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...] pentru patologiile și tulburările enumerate în anexa 5 al doilea grup;
- c) 5,57 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...] pentru patologiile și tulburările enumerate în anexa 5 al treilea grup.

[...]

(10) Cuantumul alocației lunare pentru compensarea costurilor suplimentare legate de întreținerea unui autovehicul personal este echivalent cu 16,70 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...].

[...]

(14) Cuantumul alocației lunare pentru compensarea costurilor suplimentare legate de întreținerea unui câine special dresat este echivalent cu 22,27 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...].

[...]

(17) Alocația pentru compensarea costurilor suplimentare nu poate fi acordată dacă veniturile persoanei fizice cu handicap grav sunt mai mari decât triplul venitului minim de subzistență al unei persoane majore [...].

[...]”

21 Articolul 39 din legea menționată, privind îngrijirea, prevede:

„(1) În sensul prezentei legi, prin «îngrijire» se înțelege ajutorul acordat unei persoane cu handicap grav care este dependentă de îngrijire potrivit articolului 14 alineatul 4, în lipsa unor dispoziții contrare din prezenta lege.

(2) Îngrijirea are ca scop să îi furnizeze unei persoane cu handicap grav ajutor zilnic pentru igiena personală, munca în gospodărie și activitățile sociale, în scopul menținerii persoanei în cauză în mediul său casnic obișnuit.”

22 Potrivit articolului 40 din legea menționată, intitulat „Alocația pentru îngrijire”:

„(1) Dacă o persoană fizică astfel cum este descrisă la alineatele 3 și 4 asigură îngrijirea unei persoane cu handicap grav cu vârsta de peste 6 ani care, în urma unei expertize complexe realizate conform articolului 15 alineatul 1, a fost declarată dependentă de îngrijire, persoana fizică menționată poate încasa o alocație în acest scop.

[...]

(7) Cuantumul alocației lunare pentru îngrijire este echivalent cu 111,32 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...] pentru îngrijirea unei persoane cu handicap grav și cu 148,42 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...] pentru îngrijirea a cel puțin două persoane cu handicap grav, în lipsa unor dispoziții contrare din prezenta lege.

(8) Cuantumul alocației lunare pentru îngrijire este echivalent cu 98,33 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...] dacă persoana cu handicap grav dependentă de îngrijire beneficiază de îngrijire zilnică la domiciliu sau frecventează o unitate școlară mai mult de 20 de ore pe săptămână. Cuantumul alocației lunare pentru îngrijire este echivalent cu 139,15 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...] dacă persoana fizică asigură îngrijirea a cel puțin două persoane cu handicap grav dependente de îngrijire și care beneficiază de îngrijire zilnică la domiciliu sau frecventează o unitate școlară mai mult de 20 de ore pe săptămână.

(9) Cuantumul alocației lunare pentru îngrijire este echivalent cu 144,7 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...] dacă persoana fizică asigură îngrijirea unei persoane cu handicap grav dependente de îngrijire și care beneficiază de îngrijire zilnică la domiciliu sau frecventează o unitate școlară mai mult de 20 de ore pe săptămână și asigură în paralel îngrijirea unei alte persoane cu handicap grav dependente de îngrijire și care nu beneficiază de îngrijire zilnică la domiciliu ori beneficiază de aceasta cel mult 20 de ore pe săptămână sau care nu frecventează o unitate școlară mai mult de 20 de ore pe săptămână sau frecventează o astfel de unitate maximum 20 de ore pe săptămână.

(10) Dacă persoana fizică care asigură îngrijirea, menționată la alineatele 3 și 4, încasează o pensie pentru limită de vârstă, o pensie anticipată pentru limită de vârstă, o pensie de invaliditate ca urmare a unei incapacități mai mari de 70 % de a desfășura o activitate lucrativă, o pensie aferentă personalului militar și polițienesc sau o pensie de invaliditate aferentă personalului militar și polițienesc, cuantumul alocației lunare pentru îngrijire este echivalent cu 46,38 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...] pentru îngrijirea unei persoane cu handicap grav și cu 61,22 % din venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...] pentru îngrijirea a cel puțin două persoane cu handicap grav, în lipsa unor dispoziții contrare din prezenta lege. Reducerea alocației prevăzută la alineatul 12 nu este aplicabilă.

[...]

(12) Dacă veniturile persoanei cu handicap grav sunt mai mari de 1,4 ori decât venitul minim de subzistență al unei persoane majore [...], din cuantumul alocației lunare pentru îngrijire prevăzute la alineatele 7-9 se scade suma care depășește respectivul venit; dacă persoana fizică cu handicap grav este un copil aflat în întreținere, iar veniturile sale sunt mai mari decât triplul venitului minim de subzistență al unei persoane majore [...], alocația pentru îngrijire se diminuează cu diferența dintre aceste două sume.

[...]

(15) Alocația pentru întreținere poate fi plătită și dacă persoana fizică ce asigură îngrijirea unei persoane cu handicap grav desfășoară o activitate profesională, iar veniturile lunare pe care aceasta le obține din respectiva profesie nu sunt mai mari decât dublul venitului minim de subzistență al unei persoane majore [...]; desfășurarea acelei activități profesionale nu poate fi însă incompatibilă cu finalitatea și cu întinderea îngrijirii persoanei cu handicap grav.

[...]

(18) Cuantumul alocației pentru îngrijire se reduce proporțional cu zilele petrecute de persoana cu handicap grav într-o unitate care furnizează îngrijiri medicale instituționalizate dacă durata șederii sale este mai mare de 30 de zile. Cuantumul alocației pentru îngrijire se reduce pentru zilele petrecute de persoana cu handicap grav într-o unitate școlară de tip «școală sanatoriu», într-un loc de reinsertie socială sau într-un loc destinat petrecerii timpului liber. Cuantumul alocației pentru îngrijire nu se reduce în temeiul celei de a doua teze a prezentului alineat dacă persoana fizică a asigurat îngrijirea persoanei cu handicap grav pe durata șederii sale în unitatea școlară de tip «școală sanatoriu», în locul de reinsertie socială sau în locul destinat petrecerii timpului liber. Veniturile încasate în plus cu titlu de alocație pentru îngrijire pot fi deduse din cuantumul care vor fi plătite în cursul lunilor calendaristice viitoare.

[...]”

23 Articolul 42 din Legea nr. 47/2008 prevede dispoziții comune privind acordarea alocațiilor plătite cu titlu compensatoriu. Potrivit acestui articol:

„(1) Alocațiile nu sunt plătite în afara teritoriului Republicii Slovace. Persoana cu handicap grav care locuiește în afara teritoriului slovac mai mult de 60 de zile consecutive pierde dreptul la alocații compensatorii, iar plata lor se suspendă începând cu prima zi a lunii calendaristice următoare lunii în care aceste 60 de zile au luat sfârșit.

(2) Alocația pentru asistență personală și alocația pentru îngrijire nu pot fi acordate dacă un alt stat membru al Spațiului Economic European plătește, pentru asistența personală sau pentru îngrijirea persoanei cu handicap grav, o alocație sau o contribuție cu finalitate identică.

[...]”

24 Articolul 43 din legea menționată, intitulat „Nașterea dreptului la alocații compensatorii și la plata lor [...]”, prevede:

(1) Dreptul la o alocație compensatorie și la plata acesteia ia naștere printr-o decizie valabilă a autorității competente prin care se recunoaște acest drept.

[...]”

Procedura precontencioasă

25 Comisia arată că a primit un mare număr de plângeri cu privire la neplata mai multor alocații titularilor de pensii slovaci recunoscuți ca fiind dependenți de o astfel de îngrijire care s-au instalat în Republica Cehă pentru a trăi în acest stat împreună cu copiii lor majori. De asemenea, prin scrisoarea din 17 martie 2010, Comisia a atras atenția autorităților slovace cu privire la faptul că, în opinia sa, alocațiile de îngrijire, de asistență personală și de compensare a costurilor suplimentare (denumite în continuare „prestațiile în cauză”) prezentau caracteristicile unor prestații de boală în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004 și că, în consecință, acestea trebuiau să fie plătite beneficiarilor respectivelor prestații și membrilor familiilor lor care nu aveau reședința în Republica Slovacă, în conformitate cu articolul 21 din acest regulament.

26 Deși inițial a indicat că urma să adopte măsurile necesare pentru a se conforma Regulamentului nr. 883/2004, Republica Slovacă nu și-a modificat însă practica și, ca răspuns la o nouă scrisoare a Comisiei, a susținut că prestațiile în cauză nu intrau în domeniul de aplicare al regulamentului menționat întrucât nu se raportau la niciuna dintre categoriile de riscuri menționate la articolul 3 alineatul (1) din acesta.

27 Nefiind de acord cu această analiză, Comisia a adresat Republicii Slovace o scrisoare de punere în întârziere, pe care aceasta a primit-o la 26 martie 2012, arătând că prestațiile în cauză trebuiau considerate prestații de boală în sensul Regulamentului nr. 883/2004 și că, în conformitate cu articolul 21 din regulamentul menționat, plata lor nu putea fi condiționată de locul de reședință al beneficiarului.

28 Republica Slovacă a răspuns la scrisoarea de punere în întârziere prin scrisoarea din 25 mai 2012, arătând că prestațiile în cauză nu intrau în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 883/2004 întrucât erau plătite după o examinare individuală a situației sociale și economice a beneficiarului.

29 Întrucât a considerat neconvingătoare argumentele Republicii Slovace, Comisia a adresat, la 25 octombrie 2012, autorităților slovace un aviz motivat pe care acestea l-au primit în aceeași zi. În respectivul aviz motivat, Comisia a arătat în special că condițiile care trebuie îndeplinite pentru a putea beneficia de prestațiile în cauză erau definite, în reglementarea națională, în mod general și obiectiv, fără ca autoritățile competente să dispună în această privință de competențe discreționare. Prin urmare, ar fi eronat să se afirme că prestațiile în cauză nu corespundeau niciuneia dintre categoriile de riscuri menționate la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004. În plus, potrivit Comisiei, respectivele prestații nu puteau fi considerate „prestații speciale în numerar de tip necontributiv” în sensul articolului 70 alineatul (2) din Regulamentul nr. 883/2004.

30 În consecință, Comisia a apreciat că, întrucât a refuzat să acorde prestațiile în cauză beneficiarilor care aveau reședința în afara teritoriului slovac, Republica Slovacă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi reveneau în temeiul articolului 48 TFUE și al articolelor 7 și 21 din Regulamentul nr. 883/2004 și a invitat acest stat membru să adopte măsurile care se impuneau pentru a se conforma avizului motivat în termen de două luni de la primirea sa.

- 31 Ca răspuns la acest aviz motivat, Republica Slovacă a indicat, în scrisoarea din 20 decembrie 2012, că își menține poziția potrivit căreia prestațiile în cauză nu intrau în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 883/2004 întrucât nu se raportau la niciuna dintre categoriile de riscuri menționate la articolul 3 alineatul (1) din regulamentul respectiv, scopul lor fiind integrarea persoanelor cu handicap în societate, iar nu îmbunătățirea stării lor de sănătate.
- 32 În aceste condiții, Comisia a decis să introducă prezenta acțiune.

Cu privire la acțiune

Cu privire la admisibilitate

Argumentele părților

- 33 Cu titlu principal, Republica Slovacă invocă inadmisibilitatea acțiunii pentru motivul că, în cursul fazei precontencioase a procedurii privind constatarea neîndeplinirii obligațiilor, Comisia nu ar fi luat poziție cu privire la elemente fundamentale invocate de Republica Slovacă în susținerea apărării sale și ar fi examinat, în schimb, alte aspecte, care nu făceau obiectul litigiului dintre părți.
- 34 Pe de o parte, Comisia nu ar fi răspuns la argumentele menite să demonstreze că prestațiile în cauză erau „măsuri de asistență socială” în sensul articolului 3 alineatul (5) din Regulamentul nr. 883/2004, excluse din domeniul de aplicare al acestui regulament. Comisia nu ar fi respectat astfel condiția derulării corespunzătoare a procedurii precontencioase (Ordonanța Comisia/Spania, C-266/94, EU:C:1995:235, punctul 25) și nu ar fi definit suficient de clar obiectul litigiului. Pe de altă parte, Comisia ar fi afirmat că Republica Slovacă susținuse în cursul fazei precontencioase că prestațiile în cauză constituiau „prestații speciale în numerar de tip necontributiv” în sensul articolului 70 din Regulamentul nr. 883/2004, or, nu ar fi așa. Respectivele afirmații eronate ale Comisiei ar fi determinat caracterul confuz al cererii introductive.
- 35 Comisia arată că nu a extins și nici nu a modificat obiectul litigiului și nu a adus atingere dreptului la apărare al Republicii Slovace. Pe de o parte, ea ar fi indicat, atât în scrisoarea de punere în întârziere, cât și în avizul său motivat, că nu asimila stabilirea veniturilor beneficiarilor prestațiilor în cauză unei aprecieri individuale și discreționare a situației lor în sensul jurisprudenței Curții în materie. Or, deși este adevărat că obiectul acțiunii introduse în temeiul articolului 258 TFUE este stabilit în procedura precontencioasă prevăzută de această dispoziție și că, în consecință, avizul motivat al Comisiei și acțiunea trebuie să se întemeieze pe motive identice, această cerință nu poate totuși merge până la a impune în orice situație existența unei identități perfecte în formularea acestora, din moment ce obiectul litigiului nu a fost extins sau modificat (Hotărârea Comisia/Germania, C-433/03, EU:C:2005:462, punctul 28). În plus, Comisia susține că din Hotărârile Comisia/Irlanda (C-362/01, EU:C:2002:739, punctele 18-20) și Comisia/Luxemburg (C-519/03, EU:C:2005:234, punctul 21) rezultă că neluarea în considerare a răspunsului oferit de statul membru în cauză la scrisoarea de punere în întârziere și la avizul motivat nu determină inadmisibilitatea acțiunii.
- 36 Pe de altă parte, pentru a se pronunța cu privire la litigiul în discuție, ar trebui să se stabilească dacă articolul 70 din Regulamentul nr. 883/2004 este aplicabil în speță. De asemenea, Comisia putea aborda acest aspect fără a fi invitată de Republica Slovacă să facă acest lucru.
- 37 În subsidiar, Republica Slovacă arată de asemenea că acțiunea formulată de Comisie este inadmisibilă în măsura în care privește motivul întemeiat pe încălcarea articolului 48 TFUE, întrucât acest motiv nu ar fi fost menționat în scrisoarea de punere în întârziere și ar fi fost invocat pentru prima dată abia în stadiul avizului motivat.

38 Considerând că această excepție de inadmisibilitate parțială privește în realitate fondul cauzei, Comisia arată că, prin neplata prestațiilor în cauză către beneficiarii care aveau reședința în afara teritoriului său, Republica Slovacă încalcă atât Regulamentul nr. 883/2004, cât și principiul exportabilității prestațiilor prevăzut la articolul 48 TFUE.

Aprecierea Curții

39 În ceea ce privește excepția de inadmisibilitate a acțiunii Comisiei invocată cu titlu principal de Republica Slovacă, trebuie amintit că procedura precontencioasă are ca scop să acorde statului membru vizat posibilitatea de a se conforma obligațiilor sale care decurg din dreptul Uniunii sau de a invoca în mod util mijloacele sale de apărare împotriva motivelor formulate de Comisie. Regularitatea acestei proceduri constituie o garanție esențială nu numai pentru protecția drepturilor statului membru în cauză, ci și pentru a asigura că eventuala procedură contencioasă va avea ca obiect un litigiu clar definit (a se vedea în special Hotărârea Comisia/Franța, C-1/00, EU:C:2001:687, punctul 53, Hotărârea Comisia/Germania, C-135/01, EU:C:2003:171, punctele 19 și 20, precum și Hotărârea Comisia/Țările de Jos, C-79/09, EU:C:2010:171, punctul 21).

40 Astfel, procedura precontencioasă urmărește următoarele trei obiective: să permită statului membru să pună capăt eventualei încălcări, să îi dea posibilitatea să își exercite dreptul la apărare și să delimiteze obiectul litigiului în vederea unei eventuale sesizări a Curții (Hotărârea Comisia/Irlanda, C-362/01, EU:C:2002:739, punctul 18, Hotărârea Comisia/Germania, C-135/01, EU:C:2003:171, punctul 21, și Hotărârea Comisia/Țările de Jos, C-79/09, EU:C:2010:171, punctul 22).

41 În conformitate cu cele de mai sus, revine, în principiu, Comisiei obligația de a menționa în avizul motivat aprecierile cu privire la observațiile formulate de statul membru în răspunsul său la scrisoarea de punere în întârziere (a se vedea Hotărârea Comisia/Irlanda, C-362/01, EU:C:2002:739, punctul 19, și Hotărârea Comisia/Germania, C-135/01, EU:C:2003:171, punctul 22).

42 În speță însă, împrejurarea că Comisia ar fi răspuns numai pe scurt sau s-ar fi abținut să răspundă la argumentele Republicii Slovacă menite să demonstreze că prestațiile în cauză erau „măsuri de asistență socială” în sensul articolului 3 alineatul (5) din Regulamentul nr. 883/2004, chiar presupunând-o dovedită, este lipsită de incidență în ceea ce privește delimitarea obiectului litigiului și nici nu a pus acest stat membru în imposibilitatea de a pune capăt încălcării invocate, nici nu a adus atingere dreptului la apărare al acestuia.

43 Astfel, Comisia a indicat, atât în scrisoarea de punere în întârziere, cât și în avizul motivat, că aprecia că prestațiile în cauză erau prestații de securitate socială și că nu asimila stabilirea veniturilor beneficiarilor prestațiilor în cauză unei aprecieri individuale și discreționare în sensul jurisprudenței Curții în materie. Printr-o astfel de analiză, Comisia a exclus aplicabilitatea articolului 3 alineatul (5) din Regulamentul nr. 883/2004 în ceea ce privește asistența socială.

44 Contrar celor susținute de Republica Slovacă, împrejurarea că Comisia a examinat în cererea introductivă aplicabilitatea articolului 70 din Regulamentul nr. 883/2004 în privința prestațiilor în cauză pentru a demonstra că acestea nu intrau în domeniul de aplicare al acestui articol, fără ca Republica Slovacă să se fi pronunțat asupra acestui aspect în cursul fazei precontencioase și deși, în orice caz, părțile sunt de acord în fața Curții cu privire la faptul că articolul menționat nu este aplicabil în speță, aceasta nu constituie nici o încălcare a dreptului la apărare al Republicii Slovacă, nici o delimitare insuficientă a obiectului litigiului.

45 Pe de o parte, întrucât a afirmat în mod constant în cursul procedurii precontencioase că prestațiile în cauză erau „prestații de securitate socială” în sensul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004, care, din acest motiv, trebuiau să fie exportabile, Comisia le-a conferit în mod clar calificarea juridică pe care o aprecia adecvată și a identificat astfel obiectul litigiului. Întrucât noțiunea

de „prestație de securitate socială” în sensul articolului 3 alineatul (1) din acest regulament și noțiunea de „prestație specială cu caracter necontributiv” în sensul articolului 3 alineatul (2) și al articolului 70 din regulamentul menționat se exclud reciproc (Hotărârea Hosse, C-286/03, EU:C:2006:125, punctul 36), argumentul Comisiei în ceea ce privește neaplicabilitatea articolului 70 în privința prestațiilor în litigiu, invocat în cursul procedurii precontencioase, se înscrie în cadrul litigiului delimitat astfel, fără a-l extinde.

- 46 Pe de altă parte, întrucât nicio normă de procedură nu obligă statul membru respectiv să prezinte, încă din etapa procedurii precontencioase, toate argumentele în apărarea sa în cadrul unei acțiuni întemeiate pe articolul 258 TFUE (a se vedea Hotărârea Comisia/Spania, C-414/97, EU:C:1999:417, punctul 19, și Hotărârea Comisia/Țările de Jos, C-34/04, EU:C:2007:95, punctul 49), nu se poate imputa Comisiei că a prezentat în cererea introductivă argumente referitoare neaplicabilitatea articolului 70 din Regulamentul nr. 883/2004 în ceea ce privește prestațiile în litigiu, în condițiile în care Republica Slovacă nu a invocat aplicabilitatea respectivului articol cu ocazia procedurii precontencioase, menținându-și totodată dreptul de a face acest lucru în procedura contencioasă.
- 47 În consecință, excepția de inadmisibilitate a acțiunii invocată cu titlu principal trebuie să fie respinsă.
- 48 În ceea ce privește excepția de inadmisibilitate parțială a acțiunii, întemeiată pe faptul că încălcarea articolului 48 TFUE ar fi fost ridicată pentru prima dată abia în stadiul avizului motivat, trebuie să se constate că scrisoarea de punere în întârziere din 22 martie 2013 nu menționează motivul întemeiat pe încălcarea acestui articol, ci se limitează la a indica faptul că articolul 21 din Regulamentul nr. 883/2004 pune în aplicare articolul 48 TFUE menționat.
- 49 Pe de altă parte, deși în cererea introductivă Comisia arată că Regulamentul nr. 883/2004 trebuie interpretat în lumina articolului 48 TFUE, cererea respectivă nu conține nicio argumentație adecvată în susținerea motivului privind încălcarea articolului 48 TFUE, ci face să rezulte această încălcare din încălcarea dispozițiilor Regulamentului nr. 883/2004.
- 50 Rezultă că prezenta acțiune nu este admisibilă în măsura în care urmărește să constate că Republica Slovacă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 48 TFUE.

Cu privire la fond

Argumentele părților

- 51 Comisia arată că prestațiile în cauză trebuie calificate drept „prestații de boală” în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004. În consecință, acestea ar trebui să fie plătite și beneficiarilor care nu au sau nu mai au reședința obișnuită în Slovacia. A limita dreptul unor astfel de beneficiari de a percepe prestațiile în cauză nu ar fi conform cu articolele 7 și 21 din Regulamentul nr. 883/2004.
- 52 Mai întâi, prestațiile în cauză ar fi acordate independent de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale ale solicitanților, pe baza unei situații definite de lege. Criteriile de apreciere a stării de sănătate și a situației sociale și financiare a solicitanților ar rezulta din Legea nr. 447/2008 și ar fi obiective și obligatorii pentru autoritățile competente. Deciziile acestora din urmă ar putea face obiectul unui control jurisdicțional în scopul de a asigura respectarea condițiilor de atribuire a prestațiilor în cauză stabilite de respectiva lege și a finalităților acesteia. Împrejurarea că autoritățile slovace ar aplica un criteriu suplimentar atunci când decid să acorde prestațiile în cauză, care ar consta în a examina dacă compensarea unui handicap poate fi asigurată printr-un alt mijloc valabil, nu ar implica faptul că autoritățile menționate dispun de o putere discreționară în această privință. Din

articolele 43-48 din Legea nr. 447/2008 ar reieși astfel că validitatea acestui criteriu suplimentar ar putea fi de asemenea supusă controlului instanței, iar aplicarea sa s-ar înscrie în cadrul reglementării aplicabile.

- 53 Legea nr. 447/2008 ar defini criteriile în temeiul cărora o persoană poate beneficia de prestațiile în cauză, limitând în acest mod puterea de apreciere a autorităților însărcinate cu aplicarea sa. De asemenea, deși aceste autorități dispun desigur de o putere discreționară la momentul atribuirii respectivelor prestații, această putere s-ar exercita în limitele stabilite de legea menționată. Evidențiind caracterul facultativ al prestațiilor în cauză, Najvyšší súd Slovenskej republiky (Curtea Supremă a Republicii Slovace) ar fi confirmat, în hotărârea care se raportează la prestațiile în litigiu, invocată de Republica Slovacă, că prestațiile pot fi acordate numai unei persoane care îndeplinește condițiile stabilite de lege.
- 54 În continuare, Comisia arată că, în conformitate cu jurisprudența Curții, prestațiile acordate în mod obiectiv, pe baza unei situații definite de lege, și care urmăresc ameliorarea stării de sănătate și a vieții persoanelor dependente au în esență ca obiect să completeze prestațiile corespunzătoare asigurărilor de boală și trebuie să fie considerate „prestații de boală” în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2008 (a se vedea în special Hotărârea Gaumain-Cerri și Barth, C-502/01 și C-31/02, EU:C:2004:413, punctul 20, Hotărârea Hosse, C-286/03, EU:C:2006:125, punctul 38, precum și Hotărârea Comisia/Parlamentul și Consiliul, C-299/05, EU:C:2007:608, punctul 61).
- 55 Astfel, în primul rând, din articolul 39 alineatul 2 și din articolul 40 alineatul 1 din Legea nr. 447/2008 ar reieși că alocația pentru îngrijire este o alocație care permite persoanelor dependente de îngrijire să compenseze costurile suplimentare generate de starea lor de sănătate. Deși această alocație prezintă caracteristici proprii, ea ar trebui să fie considerată o „prestație de boală” în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004.
- 56 În al doilea rând, potrivit articolului 20 alineatul 2 din Legea nr. 447/2008, asistența personală ar avea drept scop să mobilizeze persoanele cu handicap grav, să contribuie la integrarea lor socială și la autonomia acestora, să le ofere posibilitatea de a lua decizii și de a influența dinamica familială și să le ajute la desfășurarea activităților profesionale, de formare și de petrecere a timpului liber. Finalitatea alocației pentru asistență personală ar fi, așadar, de a completa prestațiile de boală și de a îmbunătăți starea și calitatea vieții persoanelor care depind de această asistență. Alocația pentru asistență personală ar consta într-un ajutor financiar, iar împrejurarea că este plătită după prezentarea unei evidențe a orelor de asistență personală efectuate în cursul lunii anterioare nu ar permite calificarea acesteia drept prestație în natură.
- 57 În al treilea rând, alocația pentru compensarea costurilor suplimentare ar trebui să fie considerată, și aceasta, „prestație de boală” în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004, întrucât scopul său este de a permite persoanelor cu handicap grav să ducă o viață mai împlinită. Conform articolului 38 alineatul (1) din Legea nr. 447/2008, această alocație poate fi acordată pentru a compensa costurile suplimentare generate de un regim alimentar special sau legate de igiena specifică, de uzura îmbrăcăminte, a lenjeriei, a încălțăminte și a mobilierului, de întreținerea unui autovehicul personal sau de întreținerea unui câine special dresat. Or, Curtea a statuat deja că o alocație similară acordată în Suedia ar trebui să fie considerată prestație de boală (Comisia/Parlamentul și Consiliul, C-299/05, EU:C:2007:608, punctul 62).
- 58 Prestațiile în cauză ar urmări să acopere riscul de dependență, iar nu să compenseze lipsurile materiale ale beneficiarilor, întrucât nu ar majora veniturile beneficiarilor până la nivelul venitului minim de subsistență, ci ar putea fi acordate acestora chiar dacă veniturile lor depășesc de la 1,4 ori până la de 4 ori acest venit minim.

- 59 În sfârșit, întrucât prestațiile în cauză acoperă riscuri enumerate de Regulamentul nr. 883/2004, acestea nu ar fi prestații de asistență socială. Ele nu ar fi nici „prestații speciale în numerar de tip necontributiv” în sensul articolului 70 alineatul (2) din Regulamentul nr. 883/2004.
- 60 Republica Slovacă arată, în primul rând, că alocația pentru asistență personală este o prestație în natură, întrucât, în temeiul articolului 22 alineatul 11 din Legea nr. 447/2008, aceasta se plătește lunar după prezentarea unei evidențe a orelor de asistență personală efectuate în cursul lunii anterioare. O prestație în natură poate fi acordată și sub formă de bani, dacă fondurile sunt plătite de autoritatea competentă pe baza prezentării unui justificativ pentru cheltuielile efectuate.
- 61 În al doilea rând, alocațiile pentru îngrijire, pentru compensarea costurilor suplimentare, precum și – cu titlu subsidiar – pentru asistență personală ar urmări să compenseze situațiile de lipsuri materiale ale unui categorii de beneficiari și ar prezenta caracteristicile unor prestații de asistență socială, excluse, în temeiul articolului 3 alineatul (5) litera (a) din Regulamentul nr.883/2004, din domeniul de aplicare al regulamentului menționat.
- 62 Pe de o parte, aceste prestații ar fi strâns legate de situația socio-economică a beneficiarilor lor și nu ar avea ca obiectiv să le îmbunătățească starea de sănătate sau, în general, situația lor de dependență ori să compenseze costurile suplimentare generate de starea lor de sănătate. Aceste prestații ar urmări să contribuie la integrarea socială a persoanelor cu handicap grav ale căror venituri sunt scăzute și al căror patrimoniu este modest. Îmbunătățirea calității vieții beneficiarilor lor ar fi o consecință logică și dorită a îmbunătățirii integrării sociale a acestora din urmă, dar nu ar permite ca aceste prestații să fie considerate prestații de boală care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 833/2004.
- 63 Pe de altă parte, situația individuală a solicitanților de prestații ar face obiectul mai multor expertize, la finalul cărora ar fi elaborat un raport cu privire la expertiza complexă. Pe acest temei, autoritatea competentă ar adopta o decizie privind acordarea unei prestații. Deși beneficiarul ar îndeplini toate criteriile care i-ar permite să beneficieze de o prestație, acordarea unei astfel de prestații ar fi facultativă, iar dreptul la beneficiul prestației nu ar fi dobândit, întrucât autoritatea ar putea decide, în lumina împrejurărilor speciale, să nu acorde acea prestație. Legea nr. 447/2008 nu ar impune autorității administrative adoptarea niciunei decizii speciale, ci i-ar permite să adopte decizia cea mai potrivită posibil, care să țină seama de specificitățile fiecărei situații într-un mod conform cu interesul general, printr-o apreciere individuală a nevoilor persoanei cu handicap grav, cu respectarea totodată a finalității și a obiectivului acestei legi.
- 64 Republica Slovacă se bazează în această privință pe termenii „poate beneficia sau i se poate propune” de la articolul 22 alineatul 1, de la articolul 38 alineatul 1 și de la articolul 40 alineatul 1 din Legea nr. 447/2008, pe articolul 52 litera (o) din Legea nr. 447/2008, care prevede că Agenția pentru Muncă, Probleme Sociale și Familie „exercită un control cu privire la oportunitatea compensării”, pe jurisprudența instanțelor slovace potrivit căreia alocațiile prevăzute de Legea nr. 447/2008 sunt prestații facultative, precum și pe articolul 43 alineatul 1 din Legea nr. 447/2008, care prevede că dreptul la o alocație compensatorie și la plata acesteia ia naștere printr-o decizie valabilă a autorității competente prin care se recunoaște acest drept.
- 65 În plus, în opinia Republicii Slovace, caracterul necontributiv și modul de finanțare a celor trei prestații în cauză, asociate cu finalitatea și cu condițiile de plată a acestora, confirmă caracterul lor de prestații de asistență socială.
- 66 În subsidiar, Republica Slovacă arată că cele trei prestații în cauză nu prezintă caracteristicile unor prestații de securitate socială, întrucât, mai întâi, nu există niciun drept dobândit la acordarea lor, apoi, acest drept depinde de o apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale ale solicitantului, pe baza situației definite de lege, și, în sfârșit, aceste prestații nu se raportează la una dintre categoriile de riscuri enumerate la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004.

67 Cu privire la acest ultim aspect, Republica Slovacă arată că, întrucât prestațiile menționate nu au drept scop să îmbunătățească starea de sănătate a persoanelor dependente, nici să compenseze pe termen scurt lipsa unor venituri în caz de boală, ele nu pot fi calificate drept prestație de boală *stricto sensu* (Hotărârea da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, punctul 47), nici drept prestații de boală complementare în sensul Hotărârilor Molenaar (C-160/96, EU:C:1998:84) și Jauch (C-215/99, EU:C:2001:139).

Aprecierea Curții

68 Potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, revine Comisiei sarcina de a stabili existența pretensei neîndepliniri a obligațiilor. Comisia este cea care trebuie să prezinte Curții elementele necesare pentru ca aceasta să verifice existența neîndeplinirii obligațiilor, fără a se putea întemeia pe vreo prezumție (a se vedea în special Hotărârea Comisia/Italia, C-135/05, EU:C:2007:250, punctul 26, și Hotărârea Comisia/Grecia, C-305/06, EU:C:2008:486, punctul 41).

69 Pentru a aprecia caracterul fondat al acțiunii Comisiei, trebuie să se stabilească dacă prestațiile în cauză constituie, astfel cum afirmă Comisia, „prestații de boală” în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004.

70 Distincția dintre prestațiile care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 883/2004 și cele care sunt excluse din acest domeniu de aplicare se întemeiază în esență pe elementele constitutive ale fiecărei prestații, în special pe finalitățile și pe condițiile de acordare a acesteia, iar nu pe faptul că o prestație este sau nu este calificată de o legislație națională drept prestație de securitate socială (a se vedea în acest sens Hotărârea Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, punctul 19).

71 Potrivit unei jurisprudențe constante, o prestație poate fi considerată prestație de securitate socială în măsura în care aceasta se acordă beneficiarilor independent de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale, pe baza unei situații definite de lege, și se referă la unul dintre riscurile expres enumerate la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004 (a se vedea în special Hotărârea da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, punctul 38 și jurisprudența citată).

72 Prin urmare, trebuie să se examineze, în primul rând, dacă prestațiile în cauză sunt acordate beneficiarilor, astfel cum afirmă Comisia, independent de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale, pe baza unei situații definite de lege, sau dacă, astfel cum susține Republica Slovacă, aceste prestații le sunt acordate acestora numai la finalul unei aprecieri a situației lor individuale, care nu generează însă niciun drept la plata uneia dintre respectivele prestații, chiar dacă ar fi îndeplinite toate criteriile de atribuire a acesteia.

73 Dintr-o jurisprudență constantă reiese că prima dintre condițiile menționate la punctul 71 din prezenta hotărâre este îndeplinită atunci când acordarea prestației se efectuează în lumina unor criterii obiective care, odată îndeplinite, dau dreptul la prestație fără ca autoritatea competentă să poată ține seama de alte împrejurări personale (a se vedea în acest sens în special Hotărârea Hughes, C-78/91, EU:C:1992:331, punctul 17, Hotărârea Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, punctul 21, Hotărârea Maaheimo, C-333/00, EU:C:2002:641, punctul 23, și Hotărârea De Cuyper, C-406/04, EU:C:2006:491, punctul 23).

74 Din dosar rezultă că prestațiile în cauză pot fi acordate în cazul în care, în urma unei expertize complexe, elaborată pe baza unei expertize medicale și a unei expertize sociale, o persoană cu handicap grav este declarată dependentă de asistență personală, de compensarea unor costuri suplimentare sau de îngrijire.

- 75 În acest scop, conform articolului 11 alineatul 11 din Legea nr. 447/2008, expertiza medicală se încheie cu aviz medical, care conține gradul de alterare a funcțiilor, constatarea că persoana în cauză prezintă un handicap grav, concluziile referitoare la diferite tipuri de dependență ale persoanei cu handicap grav, menționate la articolul 14, și termenul de reexaminare a stării de sănătate a acesteia.
- 76 Expertiza socială menționată la articolul 13 din legea menționată cuprinde, la rândul său, evaluarea competențelor individuale ale persoanei cu handicap grav, evaluarea mediului său familial și a ambiantului, inclusiv evaluarea sistemelor de transport și a condițiilor de locuire, în special accesibilitatea în clădirile publice.
- 77 În sfârșit, expertiza complexă cuprinde, conform articolului 15 alineatul 1 din Legea nr. 447/2008, în special următoarele elemente: gradul de alterare a funcțiilor, constatarea că persoana în cauză prezintă un handicap grav, consecințele sociale ale handicapului grav în toate domeniile vizate de compensare, o propunere în ceea ce privește tipul de alocație care trebuie acordată cu titlu compensatoriu, constatarea, dacă este cazul, că persoana cu handicap grav este dependentă de un însoțitor, constatarea, dacă este cazul, că persoana cu handicap grav este dependentă de transportul individual cu un autovehicul personal sau este afectată de orbire parțială sau de orbire totală la ambii ochi, precum și termenul de reexaminare a stării de sănătate, dacă este stabilit de medicul-expert.
- 78 Din cele de mai sus reiese că obiectivul urmărit de legislația slovacă este de a acorda persoanelor cu handicap grav prestația care este cea mai potrivită pentru nevoile lor personale. Nu este mai puțin adevărat că expertiza medicală și cea socială, precum și expertiza complexă, în cadrul căreia se emite propunerea cu privire la tipul de alocație care trebuie acordată cu titlu compensatoriu, se efectuează pe baza unor criterii obiective și definite de lege. Nu se contestă de altfel că prestațiile în cauză nu sunt acordate în afara cazurilor prevăzute de Legea nr. 447/2008 și că aceste prestații sunt retrase atunci când beneficiarii nu mai îndeplinesc condițiile pentru acordarea lor.
- 79 Comisia nu demonstrează însă că respectivele criterii dau dreptul la prestațiile în cauză fără ca autoritatea competentă să dispună de o marjă de apreciere în ceea ce privește acordarea acestora.
- 80 Astfel, termenii „poate beneficia” sau „poate încasa” de la articolul 22 alineatul 1, de la articolul 38 alineatul 1 și de la articolul 40 alineatul 1 din Legea nr. 447/2008, precum și articolul 43 alineatul 1 din legea menționată, care prevede că dreptul la o alocație compensatorie și la plata acesteia ia naștere printr-o decizie valabilă a autorității competente prin care se recunoaște acest drept, tind să susțină poziția Republicii Slovace potrivit căreia administrația dispune de o marjă de apreciere cu ocazia acordării prestațiilor în cauză.
- 81 Astfel cum reiese din observațiile Republicii Slovace, această interpretare ar fi confirmată și de jurisprudența Najvyšší súd Slovenskej republiky. Or, dintr-o jurisprudență constantă reiese că domeniul de aplicare al actelor cu putere de lege și al actelor administrative naționale trebuie apreciat în funcție de interpretarea oferită acestora de instanțele naționale (a se vedea în special Hotărârea Comisia/Germania, C-490/04, EU:C:2007:430, punctul 49 și jurisprudența citată).
- 82 Existența unei astfel de puteri de apreciere, care trebuie exercitată în mod nearbitrar și rezonabil, nu permite să se considere că prestațiile în cauză sunt acordate beneficiarilor independent de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor lor personale, pe baza unei situații definite de lege.
- 83 În consecință, respectivele prestații nu constituie prestații de securitate socială în sensul Regulamentului nr. 883/2004.
- 84 În aceste condiții, acțiunea formulată de Comisie trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

⁸⁵ În temeiul articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Republica Slovacă a solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, iar Comisia a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

- 1) Respinge acțiunea.**
- 2) Obligă Comisia Europeană la plata cheltuielilor de judecată.**

Semnături